

**ORMANCILIK FAALİYETLERİNDE KULLANILACAK DAMGA VEYA DAMGA
YERİNE GEÇECEK İŞARETLERE AİT YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Devlet ormanlarından, Devletten başkasına ait ormanlardan ve orman sayılmayan yerlerden kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş, kırılmış veya kesilmiş ağaçlar için kullanılacak damgalar veya damga yerine geçecek işaretler ile damgalama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; Devlet ormanlarından, Devletten başkasına ait ormanlardan ve orman sayılmayan yerlerden kesilecek ağaçlar, kırık ve devrik ağaçlar ve bu ağaçlardan elde edilen metreküplü emval ile usulsüz kesilen ağaçlar ve mamullerine uygulanacak damga çeşitleri ile damga veya damga yerine geçecek işaretlerin kullanımına ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 27 nci, 41 inci, 42 nci, 89 uncu ve 116 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ağaç: Ormanlarda tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen, en az 8 metre boy yapabilen, yaşı ve çapı ne olursa olsun kökü, gövdesi ve tepesi olan yerli veya egzotik orijinli odunsu bitkileri,

b) Ağaççık: Ormanlarda tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen, boyu 8 metreyi bulmayan, yaşı ve çapı ne olursa olsun yerli veya egzotik orijinli odunsu bitkileri,

c) Ağaç kesim damgası: Dikili, devrik veya kırık haldeki ağaçların işaretlenmesinde kullanılan damgayı,

ç) Ayna yüzeyi: Kesilecek ağaçların toprağa en yakın yerine kesici aletle açılan damga veya ORKOD'un uygulanacağı yüzeyi,

d) Bölge Müdürlüğü: Orman Bölge Müdürlüğünü,

e) Bölme: Uygulanacak silvikültürel işlemler, envanter, kayıt, hesap ve kontrol işlerine temel oluşturmak üzere, orman fonksiyonuna, arazinin topoğrafik yapısına, dere, sırt, boyun ve tepe gibi doğal hatlar ile yol, yangın emniyet şeridi ve benzeri yapay hatlara dayanılarak ayrılan sabit sınırlı alanları,

f) Bölmecik: Aynı bölme veya işlem ünitesi içerisinde farklı fonksiyon, yetişme ortamı ya da meşcere tipi alanlarının bulunması halinde, bölmelerin ayrıldığı alt birimleri,

g) Damga: Üzerinde kazılı bulunan işareti, yazıyı veya nişanı bir şeyin üzerine aktaran aleti ve izini,

ğ) Damgalama: Kesilecek veya kesilmiş ağaç dipleri ile bu ağaçlardan elde edilen ürünlerin istenilen yüzeyine damga vurmak suretiyle yapılan işlemi,

h) Endüstriyel odun: Ormanlardan veya orman sayılmayan yerlerden elde edilen tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, sırık, çubuk, lif yonga ve benzeri odunları,

ı) Gayrı mamul emval: İşlenmemiş orman emvalini,

i) Genel Müdürlük: Orman Genel Müdürlüğünü,

j) Göğüs hizası: Ağacın toprak seviyesinden 1,30 metre yüksekliğini,

k) İşaretleme: Kesilecek, kesilmiş veya devrilmiş ağaç dipleri ile bu ağaçlardan elde edilen ürünlere ORKOD kullanılarak yapılan işlemi,

l) Kesim yüzeyi: Kesilen ağaçların toprakta kalan dip kısmının yatay yüzeyini,

m) Mamul damga: Metreküple ölçülen emval ile 6831 sayılı Kanunun 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerine göre zati ve müşterek ihtiyaçlar ile felaketzede ve göçmen ihtiyaçları için verilen orman emvaline uygulanan damgayı,

n) Mamul emval: Üretimi tamamlanarak imal edilmiş ve satışa hazır olan orman emvalini,

o) Meşcere: Yaş, ağaç türü kombinasyonu, büyüme ya da kuruluş şekli bakımından, bunların hepsi veya bir kısmı ile çevresinden ayrılan orman parçasını,

ö) ORBİS: Orman Bilgi Sistemini,

p) Orman emvali: Ormanlardan veya orman sayılmayan yerlerden elde edilen endüstriyel odun ve yakacak odunu,

r) Orman idaresi: Orman Bölge Müdürlüğünü, orman işletme müdürlüğünü, orman işletme şefliğini,

s) ORKOD: Damga yerine geçen, ebat ve şekli Genel Müdürlükçe belirlenen, ORBİS'te kayıtlı ve karşılığı bulunan, elektronik aletlerin okuyabileceği, üzerinde çubuk, çizgi veya motif halinde kodlar ile seri numarası bulunan plastik, metal ve benzeri etiketler ile mikroçip veya elektronik etiket şeklindeki işareti,

ş) Tıraşlama kesimi: Belirli bir alandaki tüm ağaçların kesilmesi suretiyle yapılan kesim şeklini,

t) Satış istif yeri: Üretilen orman emvalinin cins ve sınıfları itibarıyla istiflenerek ve depolanarak piyasa icaplarına göre satışa sunulduğu son depo ve rampa gibi yerleri,

u) Usulsüz kesim: Yasadışı yollarla kesilmiş ağaçları,

ü) Usulsüz ve nizamsız kesimler ile ürünlerine ait damga: Devlet ormanlarından, Devletten başkasına ait ormanlardan kanuni olmayan şekilde kesilmiş ağaçlar ile bu şekilde elde edilmiş ürünlerinin işaretlenmesinde kullanılan damgayı,

v) Yakacak odun: Endüstriyel odun dışında kalan uç, dal ve gövde odunları,

y) Yapacak odun: Metreküp ölçü birimi ile üretilen tomruk, tel direği, maden direği, sanayi odunu, kâğıtlık odun gibi her türlü işlenmemiş odunları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Damga Çeşitleri, ORKOD, Damgalama, ORKOD ile İşaretleme

Damga çeşitleri

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelikte yer alan damgaların ORBİS sistemine kayıt edilmesi esastır.

(2) Damga çeşitleri şunlardır:

a) Ağaç kesim damgası; Ek-1'in 1/a'sında düzenlenmiş olup ovale yakın bir şekilde kenarları çift çerçevelidir. Çerçeve içinde Türkiye Cumhuriyeti "T.C.", Orman Genel Müdürlüğü "OGM" rumuzları ve damga numarası bulunur. Kullanılan boya rengi siyahtır.

b) Usulsüz ve nizamsız kesimler ile ürünlerine ait damga; Ek-1'in 1/b'sinde düzenlenmiştir. Altı köşeli, kenarları bir çerçevelidir. Çerçeve içinde Türkiye Cumhuriyeti "T.C.", Orman Genel Müdürlüğü "OGM" rumuzları ve damga numarası bulunur. Kullanılan boya rengi kırmızıdır.

c) Mamul damga; Ek-1'in 1/c'sinde düzenlenmiştir. Daire şeklinde, kenarları bir çerçevelidir. Çerçeve içinde Türkiye Cumhuriyeti "T.C.", Orman Genel Müdürlüğü "OGM" rumuzları ve damga numarası bulunur. Damgalamada kullanılan boyanın rengi siyahtır. Ancak 6831 sayılı Kanunun 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerine göre zati ve müşterek ihtiyaçlar ile felaketzede ve göçmen ihtiyaçlarına uygulanan boya rengi kırmızı, ithal ürünlere uygulanan boya rengi mavidir.

ORKOD

MADDE 6- (1) Bu Yönetmelikte yer alan ORKOD'un ORBİS sistemine kayıt edilmesi esastır.

(2) ORKOD; Ek-1'in 1/ç'sinde düzenlenmiştir. Kesilecek veya usulsüz olarak kesilmiş ağaçların belirlenmesi ile bunlardan elde edilen orman emvalinin işaretlenmesinde kullanılır. Sekiz köşelidir. Renkli zemin üzerinde beyaz yazılar ve "OGM" rumuzu bulunur.

(3) Genel Müdürlükçe belirlenen esaslara uygun olarak üretimi yapılan ORKOD, Genel Müdürlük tarafından dağıtılır.

Damgalama

MADDE 7- (1) Ağaç kesim damgası ile damgalama aşağıda belirtilen şekilde uygulanır:

a) Ağaç kesim damgası ile damgalama; göğüs hizasındaki çapı 20 cm ve üzerindeki ağaçlarda toprak seviyesine en yakın yerinde açılacak ayna yüzeyine, 8-19 cm çapındaki ağaçlarda ise ayna yüzeyine veya kesim yüzeyine uygulanır.

b) Kesimde ve kontrolde kolaylık sağlamak için ağaç kesim damgası, mümkün olduğunca bütün ağaçlarda aynı yöne dönük olarak uygulanır. Meyilli arazide bu yön meylin aşağı tarafıdır.

c) Baltalıklarda ağaç kesim damgası uygulanmaz. Ancak göğüs hizasındaki çapı 20 cm ve üzerindeki ağaçlarda birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

ç) Orman işletme şefliği sınırları içinde birden çok ağaç kesim damgasının kullanılmasının gerektiği hallerde damgalar ayrı ayrı bölmelerde kullanılır.

d) Kesilecek ağaçların belirlenmesi maksadıyla işaretleme işleminde, ağaç kesim damgası veya ORKOD'dan sadece birisi kullanılır. ORKOD ile işaretlenmiş ağaçlarda ağaç kesim damgası aranmaz.

e) Büyük yangınlar ya da afetler sonucunda oluşan blok sahalarda; ormancılık tekniklerinin gerektirdiği acil nedenlerden dolayı Genel Müdürlük tarafından özel damgalama usul ve esasları belirlenebilir.

(2) Usulsüz ve nizamsız kesimler ile ürünlerine ait damga ile damgalama aşağıda belirtilen şekilde uygulanır:

a) Usulsüz kesilen ağaçların köküne, kesim yüzeyine veya toprak yüzeyine yakın bir yerde açılacak ayna yüzeyine uygulanır.

b) Usulsüz kesimler sonucu elde edilen mamul veya gayri mamul orman emvaline uygulanır.

(3) Mamul damga ile damgalama aşağıda belirtilen şekilde uygulanır:

a) Ağaç kesim damgasıyla damgalanan ağaçlardan elde edilen orta çapı 15 cm ve boyu 50 cm üzeri olan orman emvaline, ölçü tespit aşamasında her bir parçasında kalacak şekilde, tek tarafına istif yerlerine taşınmadan önce dip kütük ile bağlantı sağlanarak uygulanır.

b) Satış yerlerinden çıkmadan önce bu fıkranın (a) bendinde belirtilen ürünlerin her parçasında kalacak şekilde her iki başına çapraz olarak uygulanır. Vurulmuş mamul damga izlerinin başlangıçtaki halinin imalat aşamasına kadar muhafazası zorunludur.

c) Orman emvali satın alanlar tarafından vurulan firma damgalarının, mamul damgaya benzemesi halinde orman idaresi bu özel işaretlerin değiştirilmesini ilgililerden ister.

ç) Orman emvaline tatbik olunan damgalar, ürünün alıcılarına teslimi sırasında kontrol edilir. Herhangi bir sebeple damgaları silinmiş veya belirsiz hale gelmiş olan emvalin damgaları, yapılacak incelemeden sonra herhangi bir usulsüzlük olmadığı anlaşıldığında yenilenir.

d) 6831 sayılı Kanunun 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerine göre zati ve müşterek ihtiyaçlar ile felaketzede ve göçmen ihtiyaçları olarak verilen yapacak emvalin, her iki başına çapraz bir şekilde uygulanır.

e) İthal olarak ülkemize getirilen, ülkemizde yetişen cins ve türlerden olan ürünlerin yek tarafına uygulanır.

ORKOD ile işaretleme

MADDE 8- (1) ORKOD ile işaretleme, göğüs hizasındaki çapı 20 cm ve üzerindeki ağaçların toprak seviyesine en yakın yerinde açılacak ayna yüzeyine uygulanır. 8-19 cm çapındaki ağaçlarda ise ayna yüzeyine veya kesim yüzeyine uygulanır. Uygulanan ORKOD'un kesilen ağacın dip kütüğünde kalması esastır. Ancak genç meşcereler, yoğun gençlik bulunan meşcereler ile devrik ve kırık meydana gelen bölmelerde, damga veya ORKOD'un hangisinin nasıl kullanılacağı Orman Bölge Müdürlüğünün talebi üzerine Genel Müdürlüğe belirlenir.

(2) Kesimde ve kontrolde kolaylık sağlamak için ORKOD ile işaretleme, mümkün olduğunca bütün ağaçlarda aynı yöne dönük olarak uygulanır. Meyilli arazide bu yön meyilin aşağı tarafıdır.

(3) Baltalıklarda ORKOD ile işaretleme yapılmaz. Ancak göğüs hizasındaki çapı 20 cm ve üzerindeki ağaçlarda birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) ORKOD ile işaretlenmiş ağaçlardan kesilmek suretiyle elde edilen orta çapı 15 cm ve boyu 50 cm üzeri olan orman emvaline, ölçü tespit aşamasında her bir parçasında kalacak şekilde

dip kütük ile bağlantı sağlanarak çap boy ölçülerini içeren ORKOD uygulanır. ORKOD ile işaretlenmiş orman emvalinin baş kısımlarına vurulan ORKOD'ların başlangıçtaki halinin imalat aşamasına kadar muhafazası zorunludur.

(5) Satış istif yerlerinde, ORKOD ile yapılan işaretlemenin yanında 7 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekilde mamul damga ile çapraz damga da yapılır.

(6) Orman emvali ticareti yapanların, satın aldıkları emvali elektronik ortamda takip edecek şekilde gerekli sistemleri kurmaları esastır. Talep olması durumunda satın alınan emvale ait ORBİS kayıtları servis olarak verilebilir.

(7) Kesilen ağaçların dip kütük ile gövde ilişkisini sağlamak üzere göğüs çapı hizasına, dip kütük ORKOD'u ile ORBİS sisteminde eşleştirilmiş şekilde ikinci bir ORKOD uygulanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt İşlemleri, Yetki ve Yetki Devri

Kayıt işlemleri

MADDE 9- (1) Kesilmek üzere belirlenmesinde damga veya ORKOD kullanılan ağaçlardan elde edilen emvalin; üretim, stok, satış ve son kullanıcıya kadar olan süreçlerinin sağlıklı takip edilmesi maksadıyla işletmesi, şefliği, bölme numarası, meşcere tipi, dikili damga numarası, damga tarihi, kütük numarası, ağaç türü, göğüs hizası çapı, çatal, kırık, kovuk, dikili kuru ve benzeri bilgiler ile damgaya katılanlara ait bilgiler, damgalanan ağaçtan üretilen emvalin dikili kök numarasıyla ilişkilendirilmek üzere ORBİS'e girilir.

(2) Belirlemesinde damga kullanılan ağaçların kesimini takiben mesaha işlemi de dahil olmak üzere devam eden üretim safhalarında, Genel Müdürlükçe belirlenen esaslar kapsamında ORBİS'e kayıtlı ORKOD kullanılır.

(3) Damgalama işlemlerinin geçerli ve kabul edilebilir olması için ORBİS kayıtları ile uyumlu olması şarttır.

(4) ORBİS kayıtları ile uyumlu olmayan veya damgalanmamış orman emvali kaçak sayılır.

(5) ORKOD'un geçerli ve kabul edilebilir olması için ORBİS kayıtları ile uyumlu olması esastır. ORBİS kayıtları ile uyumlu olmayan ORKOD ile işaretlenmiş veya ORKOD bulunmayan orman emvali kaçak sayılır.

Yetki ve yetki devri

MADDE 10- (1) Damgaların ve ORKOD'un kullanılmasında görevli ve yetkili, orman işletme şefidir. Damga veya ORKOD'un yetkililer dışında kullanılması yasaktır.

(2) İhtiyaç halinde işletme müdürü tarafından ağaç kesim damgası veya ORKOD kullanım görev ve yetkisi; şefliği, bölme numarası, mahiyeti ve süresi belirtilen yazı ile kurum personeli orman yüksek mühendisine veya orman mühendisine de verilebilir.

(3) Özel teknik müdahale gerektiren ormanlardaki ağaçların damgalanması ve ORKOD'un kullanımında ilgili birimlerden orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi de talep edilebilir. Damgalamada veya ORKOD'un kullanımında görev unvanı en yüksek olan kişi ekip başkanıdır.

(4) İhtiyaç halinde;

a) Yanık orman alanları ile devrik ağaçların işaretlenmesinde ağaç kesim damgası veya ORKOD kullanma görev ve yetkisi, orman işletme şefinin sorumluluğu altında işletme müdürünün yazılı emri ile orman muhafaza memurlarına da verilebilir.

b) Usulsüz ve nizamsız kesimler ile ürünlerine ait damga veya ORKOD kullanma görev ve yetkisi, orman işletme şefinin sorumluluğu altında işletme müdürünün onayı ile orman muhafaza memurlarına da verilebilir.

c) Kesilen ağaçlardan elde edilen emvalin işaretlenmesinde kullanılan mamul damga veya ORKOD kullanma görev ve yetkisi orman işletme şefinin sorumluluğu altında işletme müdürünün onayı ile orman muhafaza memurlarına da verilebilir.

(5) Depo şefliği kuruluşu bulunan yerlerde, mamul damga ve ORKOD kullanılmasının görevlisi ve yetkilisi depo şefidir. Mamul damga veya ORKOD kullanma görev ve yetkisi depo şefinin sorumluluğu altında işletme müdürünün onayı ile depoda görevli memurlara da verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Damga veya ORKOD'a tabi olan veya olmayan orman emvali veya odun dışı ürünler

MADDE 11- (1) Devlet ormanlarından, Devletten başkasına ait ormanlardan veya orman sayılmayan yerlerden elde edilen ve ölçü birimi metreküp olan gayri mamul orman emvali, damga veya ORKOD'a tabidir.

(2) Sterle ölçülen ürünler damgaya tabi değildir ancak ORKOD'a tabidir. Ster ölçülü orman emvali için istif bazında ORKOD kullanılır. Ağırlık ölçülü orman emvali veya odun dışı ürünler, damga ve ORKOD'a tabi değildir.

(3) Devletten başkasına ait ormanlardan veya orman sayılmayan yerlerden elde edilen, sahiplerinin kendi ihtiyacında kullanacakları, ölçü birimi metreküp olan gayri mamul orman emvali ile sterle ölçülen ürünler, damga veya ORKOD'a tabi değildir.

(4) Kaynağı itibarıyla yasal yollarla sağlanmış olmak kaydıyla ormanlık alan dışında yetişen 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi ile muaf tutulan ağaç türleri ve bunlara ait orman emvali, damga veya ORKOD'a tabi değildir.

İthal olunan orman ürünleri

MADDE 12- (1) Türkiye ormanlarında yetişmeyen cins ve türlerden olup ithal olunan orman emvali veya odun dışı ürünler, damga veya ORKOD'a tabi değildir.

(2) Türkiye ormanlarında yetişen cins ve türlerden olup ithal olunan orman emvali veya odun dışı ürünlerde 11 inci madde hükümleri uygulanır.

ORKOD ve damgaların muhafazası ve sorumluluğu

MADDE 13- (1) Kendilerine teslim edilen ORKOD ve damgaların muhafazasından orman işletme şefi/depo şefi sorumludur.

(2) ORKOD veya damgaların kaybolması halinde, durum Orman Bölge Müdürlüğünce tetkik ve tahkik ettirilir. Tahkikat sonucu Genel Müdürlüğe bildirilir. Genel Müdürlükçe ORBİS kayıtları üzerine "Kayıp Damga" veya "Kayıp ORKOD" bilgisi girilir.

(3) Sahtesine rastlanmış veya numarası silinmiş damga Orman Bölge Müdürlüğünce tetkik ve tahkik ettirilir. Tahkikat sonucu, Genel Müdürlüğe bildirilir ve ORBİS kayıtları üzerine "Sahtesine Rastlanmış Damga" veya "Numarası Silinmiş Damga" bilgisi girilir.

(4) Kullanımdan kalktığı tarihten itibaren damganın yazılı yüzü, mühür mumu ile kapatılıp mühürlenerek; muhafaza edilmek üzere emniyetli bir şekilde Genel Müdürlük merkezinde belirlenecek ambara teslim edilir. Ambardaki damgalar, Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığınca oluşturulacak bir komisyon marifeti ile Makine Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi veya belirlenecek bir dökümhanede imha edilir.

(5) Sahte damga veya ORKOD'ları imal edenler, taklit edenler veya taklit fiiline iştirak etmeksizin kullananlar, damgaya veya ORKOD'a tabi olup damgasız veya ORKOD ile işaretlenmemiş ağaç ve ağaççıkları kesenler ile bu orman emvalini nakledenler hakkında 6831 sayılı Kanunun 97 nci, 100 üncü ve 109 uncu maddeleri hükümleri uygulanır.

Damgaların veya işaretlerin temini ve dağıtımı

MADDE 14- (1) Damga ve ORKOD, teknik şartnamesine uygun olarak Genel Müdürlükçe temin edilir.

(2) Temin edilen damga ve ORKOD'un; ORBİS'e kayıt edildikten sonra, dağıtımı Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığınca ORBİS üzerinden yapılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15- (1) 10/4/2004 tarihli ve 25429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Damga Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce imal edilen dikili ağaç damgası, usulsüz ve nizamsız kesimler ile ürünlerine ait damga ve mamul damga kullanımdan kaldırılana kadar kullanılmaya devam edilir.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Orman Genel Müdürü yürütür.

Eki için tıklayınız